

DE VROUW VAN DE OUWE KOSTER

Het is veertien dagen voor Kerstmis. Het begin van de kerstversieringen staan voor het raam. Twee rijen schuin oplopende lampjes staan gereed om ontstoken te worden.

Een kordate tante Stien beweegt zich vlot in haar gezellig ingerichte service-flat. Ze ruimt een grote doos met gebreide poppenkleertjes op en legt de Story opzij. In deze omgeving geniet de 78-jarige Oosteindse van haar ouwe dag. Mevr. Stien Michielse-Jacobs: de weduwe van Jan de koster is nu al 17 jaar uit Oosteind

weg. Haar hart blijkt vol van de tijd van toen.

HET BEGIN

Toen zus Lies Jacobs uit Dongen op 4 augustus 1940 met Frans Michielse trouwde, werd Stien verliefd op zijn broer Jan. Het volksgezegde: "*Van een bruiloft komt een bruiloft*" werd weer eens bevestigd.

Verkering hebben met de koster uit Oosteind was niet niks en de zondag was de enige dag dat ze elkaar mochten zien. Op een zondag in de zomer, op de rustdag dus, zag het programma van de koster er zo uit: pas om 4.30 uur opstaan; er hoefde niet geluid te worden voor het vissersmiske van 5 uur; om 7 uur de stille Mis; om 10 uur de Hoogmis; om 2 uur het Lof en om 3 uur Congregatie of H. Familie. Dit bracht met zich mee, dat Jan de Koster op zijn vroegst om kwart voor vijf bij zijn meidje in Dongen kon zijn. Rond 10 uur scheidden zich weer hun wegen en namen ze afscheid op de gang.

Dit program bleek geen opstakel hi de liefde te zijn.

Op 4 augustus 1943 trouwden ze in de kerk van St Jan de Doper te Oosteind. Bij deze gelegenheid had Pastoor van Genk zijn mooiste gewaden aan. De kerk was eerste klas versierd. Het was precies drie jaar na die bewuste trouwdag van Frans.

HET KOSTERSCHAP

In 1943 was Jan zijn vader Anton opgevolgd. Vader had de kerk 27 jaar lang gediend. Jan zelf bleef 35 jaar in functie.

Als vader verdiende hij ook zijn sporen. Net als vader Abraham in dat bekende lied, kregen Stien en Jan zeven zonen. Zo was zoon Wim, in de stijl van de bekende zanger, de eerste koorknaap in Oosteind, die in de Nachtmis een kerstlied mocht zingen. Wim en zijn broers gingen in het dorp niet als de Michielses door het leven, maar als Toon van de koster, Wim van de koster, enz. Ze deden die naam eer aan. Het waren flinke knechten van vader. Het kosterschap en de neven-taken nodigden daartoe uit. Naast koster was hij ook grafdelver, begrafenisondernemer, grafverzorger, onderhouder van het kerkhof, tuinman in de hof van de pastoor, verwarmingsstoker, communie- en bidprentjesboek-vertegenwoordiger, parochiefondshaler en verzekeringsagent.

Het vaste inkomen was f 56,- in de maand netto. Toen hij om loonsverhoging vroeg, kwam de bisschop met de oplossing om halftime zijn werk te doen. Het spreekwoord "*Wie het altaar dient, eet ervan*" ging niet helemaal op voor onze koster. Jan beleefde zijn vak heel intens. Jaren na zijn

actieve leven kon hij er nog over dromen, hoe hij met alles tijdig klaar moest komen met een uitvaart en een huwelijk op een dag. Badend van het zweet werd hij dan wakker.

Bij een rouwdienst kwam nogal wat kijken. Als de dode een man betrof, werd eerst de zware klok geluid, voor een vrouw werd de lichte klok gebruikt. Het priesterkoor werd geheel in het zwart gestoken, de zwarte looper werd uitgerold en midden in de kerk de grote katafalk opgebouwd. Aan de koster zijn uitrusting was o.a. te zien, in welke klasse de dode werd begraven. Een lange slipjas was eerste klas, een korte betekende tweede klas en een gewoon pak was voor een derde klas uitvaart.

Gelukkig overkwam Jan nooit, wat een van zijn voorgangers gebeurde. De grafdelver bleek namelijk een te klein graf te hebben gegraven. Ondanks verwoede pogingen van de dragers kon de kist niet worden neergelaten. Een attente pastoor stond hierbij heftig van nee te schudden, hetgeen bij de grafdelver de opmerking ontlokte: *"Als jij het beter kan, doe je het voortaan zelf maar!"* Het is niet bekend of de pastoor deze suggestie overnam.

HET HUIS

Jan en Stien lieten ook in hun behuizing blijken, dat ze verknocht waren aan broer en zus Frans en Lies. Ze woonden de eerste vier jaar alle vier op de Provinciale weg 92, naast het huis van meester Minjon. In 1947 kochten Jan en Stien het huis van vader Anton, vlak tegenover de kerk. Volgens de gewoonte bleven de grootouders inwonen. Het bood Stien de kans om iets te ondernemen. In 1953 begon ze een postkantoor. Dankzij alle mogelijke cursussen en door de praktijk gevormd, verrichtte zij daar alle lokethandelingen. Het was het hele pakket service-handelingen van een groot postkantoor. Alles wat nu automatisch gaat, moest toen met de hand gedaan worden: girobiljetten invullen, uitbetalen van AOW, vakantiebonnen, etc.

Gelukkig dat er zeven zonen waren. Deze telgen zijn nu uitgewaaid over heel de provincie, het liefst dicht bij huis. Als het enigszins kan, komen ze met hun elf kleinzonen en vijf klein- dochters 's zondags na de hoogmis, zoals dat heet, bij moeder een bakske drinken. Het valt op, dat ze stuk voor stuk bij dezelfde baas blijven werken. Het trouw blijven aan de patroon, is iets wat ze met de paplepel kregen ingegoten.

Vader was 35 jaar lang koster van St Jan de Doper in Oosteind. Moeder runde 23 jaar lang het poststation in Oosteind.

We zullen ze niet licht vergeten: Jan de koster en Stien van de koster.